

OILADA MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARGA OTA VA ONANING MUNOSABATINI ANIQLASHNING PEDAGOGIK PSIXOLOGIK IMKONIYATLARI

Tojiyeva Dilfuza Boymurod qizi

TerduPI maktabgacha ta'lim mutaxassisligi magistranti

ANNOTATSIYA

Maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalarning ta'lim va tarbiyasida ota-onaning ma'suliyati hamda ularni maktabgacha ta'lim tashkilotlari faoliyatiga jalb qilish, ular bilan olib boriladigan psixologik va pedagogik imkoniyatlardan qanday foydalanish haqida atroflicha so'z yuritilgan.

Kalit so'zlar: maktabgacha yosh, munosabat, psixologik, pedagogik, ta'lim, tarbiya, samimiy, rasmiy.

ABSTRACT

The responsibility of parents in the education and upbringing of children of preschool age, involving them in the activities of preschool educational organizations, and how to use the psychological and pedagogical opportunities with them were discussed in detail.

Key words: preschool age, attitude, psychological, pedagogical, education, training, sincere, official.

Insoniyat mavjudligining muhim shartlaridan biri bola tarbiyasi hisoblanganligi bois, u dunyoga kelmasdanoq tarbiyaviy tadbirlar boshlab yuboriladi. Shunday bo'lsa-da jamiyatda o'z farzandiga befarq bo'lgan ota-onalarni ham uchratib turamiz. Ularni bunday befarqliklari bolalarning kelajakda xulqida turli og'ishlarning paydo bo'lishiga olib keladi. Biz esa bu bolalar tabiatan shunday xulq-atvorga ega deb,

e'tibordan chetda qoldirish yoki chora-tadbirlar ishlab chiqmaslik jamiyat uchun kattadan-katta yo'qotishlarga olib keladi. Shu bois maktabgacha ta'lim yoshida bo'lgan bolalarga ta'lim va tarbiya ko'rsatuvchi kishilar psixologlar, pedagoglar hisoblanadi. Chunki ota-onalari munosabati yomon bolalarda bir qator o'ziga xos tipik illatlar kuzatiladiki, ular:

1. ota-onalar, pedagoglar va boshqa katta yoshdagilar bilan munosabatda
2. o'rtoqlari, sinfdoshlari va boshqa tengdoshlari bilan munosabatda o'ziga munosabatda va o'zini o'zi tushunishda
3. ichki yagonalik, boshqalar bilan do'stlasha olmasligi o'qishdagi qiyinchiliklarni boshdan kechiruvu kabi tipik illatlar kuzatiladi.

Ushbu illatlardan bolalarni xalos etish yoki ularning oldini olish uchun qanday psixologik-pedagogik yordam ko'rsatish mumkin?! O'ylaymizki, ota-onalari yomon munosabatda bo'ladigan bolalarga psixologik-pedagogik yordam ko'rsatishning o'ziga xos tartibi bo'lishi kerak. Bunda jumladan;

1. Avvalambor ota-onalar bilan sog'lom , do'stona va samimiy munosabatlarni o'rnatish lozim.
2. Ota-onalarga bolalarning yosh xususiyatlarini, bolalar psixologiyasi va psixodiagnostik, pedagogik qonuniyalari haqida tushunchalar berib borish
3. Ota-onalarni maktabgacha ta'lim tashkiloti faoliyatiga bevosita aralashuvini ta'minlash
4. Ular bilan turli psixologik va pedagogik so'rovnomalar va testlar o'tkazish, natijalarni tahlil qilish , tushuntirish va maslahatlar berish
5. Bolaning ta'lim va tarbiyasida ikkisini ham ma'suliyati nimalardan iborat ekanligini, oiladagi muhitning bolaga salbiy hamda ijobiy ta'siri haqida tushuncha berish lozim.

Ota-onalar maktabgacha yoshdagi bolalarni tarbiyalash bo'yicha psixologik-pedagogik bilimlarni maktabgacha ta'lim tashkilotlaridagi maxsus seminarlarda oladilar, keyin bu yo'nalishdagi ishlar maktab tomonidan amalga oshiriladi. Ota-

onalarga pedagogik ta'lim berish uchun maktabgacha ta'lim tashkilotlarida oilaviy tarbiya bo'yicha maxsus xonalar, pedagogik bilimlar berish tashkil etilsa yaxshi natijalarga erishamiz. Ular psixologik-pedagogik mavzularda ma'ruzalar tinglashsa va o'qishsa, oila tarbiyasida o'zaro tajriba almashish bo'yicha uslubiy konferensiya va seminarlar o'tanilgan, pedagogika va psixologiyaga oid adabiyotlar ko'rgazmalarini tashkil etilsa, tarbiyaviy mavzudagi filmlarni tomosha qilish va muhokama qilishi va hokazolar rejalashtirish maqsadga muvofiq deb o'ylaymiz.. Pedagogik ta'limning har xil turlari va shakllari mavzulari ma'lum yoshdagi ota-onalar bilan olib boriladigan tarbiyaviy ishlarga nisbatan ishlab chiqiladi va asta sekin murakkablashadi. Shunday qilib, ota-onalar ma'lum bir yoshdagi va o'g'li yoki qizi tarbiyalanayotgan maktabgacha ta'lim tashkilotlarida bolalarni tarbiyalash uchun mo'ljallangan pedagogik bilimlarni oladi

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Read more at: <https://minikar.ru/uz/money/programma-psihologo-pedagogicheskogo-prosveshcheniya-roditelei-roditelskaya/>
2. BABENKO R. "Oh, bu qiyin ota-onalar yig'ilishlari ...": Ota-onalar yig'ilishlarini o'tkazish texnologiyasi // Maktabda tarbiyaviy ishlar. - 2006. - iyun (N 3). - S. 129-135.
3. VERSHININ V. Ota-onalarning pedagogik umumiy ta'limi: [umumiy ta'lim muassasalarida] // Xalq ta'limi. - 2005. - sentyabr. (N 8). - S. 186-192.